

Organska poljoprivreda - novi pogled na Zemlju

Автор(и): гл. ас. д-р Василина Манева; доц. д-р Дина Атанасова

Дата: 04.05.2014 *Брой:* 5/2014

U suvremenom svijetu postoji nekoliko glavnih vrsta poljoprivrede. Najčešća je intenzivna vrsta, koja podrazumijeva povećanje unosa industrijskih kemijskih sredstava u tlo, razvijanje novih tehnika, novih tehnologija itd. Zemlja se promatra kao sredstvo za postizanje maksimalno visokih prinosa u određenoj poljoprivrednoj djelatnosti. U posljednjim desetljećima intenzifikacija je dovela do negativnih posljedica. Zbog prekomjerne uporabe sintetičkih sredstava (pesticida, mineralnih gnojiva, regulatora rasta) zagađenje našeg okoliša postaje sve primjetnije. Osim pogoršanja životnih uvjeta, to dovodi do značajnog povećanja zdravstvenih problema i mjera za rehabilitaciju prirode. U posljednje vrijeme, na globalnoj razini, sve se više prepoznaje neprimjerenost prekomjerne kemizacije. Posebno je zabrinjavajuće što 1/3 zagađenja dolazi iz poljoprivrede. Stoga se posljednjih godina velika pažnja posvećuje organskoj poljoprivredi, a u EU zauzima

4,3%, dok u Češkoj, Austriji, Estoniji i Latviji dostiže i do 15,5%. Albert Howard (1873–1948) smatra se njezinim osnivačem. Organska poljoprivreda (biološka poljoprivreda, prirodna poljoprivreda, precizna poljoprivreda) je vrsta poljoprivrede koja isključuje upotrebu pesticida, kemijskih gnojiva, raznih regulatora rasta, kao i genetski modificiranog sjemena.

Glavno načelo je proučavanje i održavanje ekoloških sustava, održavanje zdravlja tla i biljaka u cjelini. Organska poljoprivreda u najvećoj mjeri oslanja se na plodored s uključivanjem mahunarki, korištenje biljnih ostataka s farme i zelene gnojidbe, biološku i agrotehničku kontrolu štetnika (korova, bolesti i neprijatelja), prikladnu obradu tla i prehranu bilja organskim gnojivima, održavanje i poboljšanje prirodne plodnosti tla, biološku raznolikost vrsta i ekološku ravnotežu okoliša. Sljedeći viši korak je biodinamička poljoprivreda. Postoji više od 80 godina i prilično je raširena u gotovo svim zemljama svijeta. Nastala je kao filozofija i teorija temeljena na ciklusu predavanja dr. Rudolfa Steinera, koje je održao 1924. godine na poljoprivrednom imanju grofova Kaiserlick iz Koberwita, današnja Poljska. Kasnije su objavljena pod naslovom "Duhovno-znanstvene osnove za napredak poljoprivrede". Predavanja i odgovori na pitanja tijekom tečaja bili su izuzetno bogati sadržajem i opsegom, pokrivajući sve aspekte vezane uz poljoprivredni rad. Ovaj tečaj označio je rođenje biodinamičke poljoprivredne metode i, s njom, ekološke poljoprivrede. Od samog početka, metoda je uključivala stvaranje sveobuhvatne ekologije, koja se kasnije značajno razvila nakon ratova i suočavanja s njihovim posljedicama.

Iznad svega, Steiner je kritizirao tada istaknut svjetonazor materijalizma. Radio je upravo na njegovu proširenju, ocrtavajući u svojim predavanjima veliki luk iznad ljudi, životinja, biljaka, minerala, sve do Kozmosa s njegovim sunčevim, mjesječevim i planetarnim ritmovima. Središnja je ideja da se poljoprivredno gospodarstvo, uključujući sve te elemente, smatra prirodnim organizmom, poljoprivrednom individualnošću. Ono predstavlja samodostatan organizam u kojem se odvijaju procesi i koji se povezuje sa svijetom kao i svaki drugi živi organizam na Zemlji. Trebao bi proizvoditi gotovo sve svoje potrebne poljoprivredne proizvode. To uključuje i odgovarajući uzgoj životinja. Hans Heinze, jedan od osnivača istraživačkog kruga za biodinamičku poljoprivredu, o tome piše: "Središnji aspekt poljoprivrednog i vrtlarskog rada je povezivanje svih aktivnosti u uzgoju usjeva na takav način da doprinose izgradnji tla, održavanju i razvoju zemaljskog elementa." Međutim, uključuje i brigu o raznolikosti biljnih vrsta kroz plodored, održavanje vjetrobranskih pojasa i živih ograda te krajobrazno oblikovanje. Balansiranje procesa, uključujući aktivnost glista, pčela i ptica, kao i primjena kompostiranog biodinamičkog stajnjaka od domaćih životinja, od značajne su važnosti. Rudolf Steiner pokazuje kako se duboko razumijevanje međusobnih veza poznatih staroj tradicionalnoj poljoprivredi, poput kompostiranja, zelene gnojidbe i održavanja livada, može iskoristiti, ali pruža i druga pomagala za aktiviranje konstruktivnih i regulatornih procesa.